

รายงานมูลค่า

ตลาดสื่อสารของประเทศไทย

ประจำปี 2563 และประมาณการปี 2564

สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง
กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (สำนักงาน กสทช.)

รายงานมูลค่า

ตลาดสื่อสารของประเทศไทย

ประจำปี 2563 และประมาณการปี 2564

สารบัญ

บทที่ 1

บทนำ

1

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1

บทที่ 2

การกำหนดกรอบนิยาม ตลาดสื่อสารของไทย

2

2.1 ตลาดอุปกรณ์สื่อสาร

2

2.2 ตลาดบริการสื่อสาร

4

บทที่ 3

ผลการสำรวจมูลค่าตลาดสื่อสารของประเทศไทย ประจำปี 2563 และประมาณการปี 2564

6

3.1 ภาพรวมตลาดสื่อสารของประเทศไทย (รวมตลาดอินเทอร์เน็ต)

6

3.2 มูลค่าตลาดอุปกรณ์สื่อสาร

7

3.3 มูลค่าตลาดบริการสื่อสาร

17

3.4 มูลค่าตลาดอุปกรณ์สื่อสารจำแนกตามกลุ่มผู้ใช้

22

บทที่ 4

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อมูลค่าตลาดสื่อสาร ปี 2563 และประมาณการปี 2564

26

4.1 ปัจจัยบวก

26

4.2 ปัจจัยลบ

28

สารบัญรูป

รูปที่ 1 โครงสร้างตลาดอุปกรณ์สื่อสาร	3
รูปที่ 2 โครงสร้างตลาดบริการสื่อสาร	5
รูปที่ 3 มูลค่าตลาดสื่อสารของประเทศไทย (รวมตลาดอินเทอร์เน็ต)	6
รูปที่ 4 สัดส่วนของตลาดอุปกรณ์สื่อสารและตลาดบริการสื่อสาร	7
รูปที่ 5 มูลค่าตลาดเครื่องรับโทรศัพท์โดยรวม	8
รูปที่ 6 มูลค่าตลาดโทรศัพท์ประจำที่	9
รูปที่ 7 มูลค่าตลาดโทรศัพท์เคลื่อนที่	10
รูปที่ 8 มูลค่าตลาดอุปกรณ์โครงข่ายโทรคมนาคมหลัก	11
รูปที่ 9 มูลค่าตลาด Core Network Equipment	12
รูปที่ 10 มูลค่าตลาด Infrastructure Cabling	13
รูปที่ 11 มูลค่าตลาดอุปกรณ์สื่อสารใช้สาย	14
รูปที่ 12 มูลค่าตลาด Access Equipment	15
รูปที่ 13 มูลค่าตลาด Information Network Cabling	15
รูปที่ 14 มูลค่าตลาด PBX	16
รูปที่ 15 มูลค่าตลาดอุปกรณ์สื่อสารไร้สาย	16
รูปที่ 16 มูลค่าตลาดบริการโทรศัพท์ประจำที่	17
รูปที่ 17 มูลค่าตลาดบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่	18
รูปที่ 18 มูลค่าตลาดบริการอินเทอร์เน็ตประจำที่	19
รูปที่ 19 มูลค่าตลาดบริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศ	20
รูปที่ 20 มูลค่าตลาดบริการสื่อสารข้อมูล	21
รูปที่ 21 มูลค่าตลาดสื่อสารจำแนกตามกลุ่มผู้ใช้	22
รูปที่ 22 มูลค่าตลาดอุปกรณ์สื่อสารจำแนกตามกลุ่มผู้ใช้	23
รูปที่ 23 มูลค่าตลาดบริการสื่อสารจำแนกตามกลุ่มผู้ใช้	24
รูปที่ 24 รายละเอียดมูลค่าตลาดสื่อสารของประเทศไทย ปี 2561-2563 และประมาณการปี 2564	25

ปัจจุบันบริการสื่อสารโทรคมนาคมได้กลายเป็นปัจจัยสำคัญทั้งในแง่การดำรงชีวิต การดำเนินธุรกิจ รวมไปถึงการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ ความทันสมัยของเครื่องมือสื่อสารช่วยให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น และเพิ่มความสะดวกสบายในการใช้ชีวิตประจำวัน ด้วยเหตุนี้ รัฐบาลในทุกประเทศรวมถึงประเทศไทยจึงให้ความสำคัญและบรรจุไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ดังนั้น การทราบถึงข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นและเป็นปัจจุบันของตลาดสื่อสาร จะเป็นประโยชน์สำหรับการวิเคราะห์และจัดทำแผนระดับนโยบายสำหรับประเทศ หรือแผนการลงทุนในระดับองค์กรสำหรับภาคเอกชน ดังจะเห็นได้จากที่ปรากฏในรายงานประจำปีขององค์กรภาคเอกชนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์หลายแห่งที่ได้นำผลการศึกษาจากโครงการศึกษาและสำรวจข้อมูลอินเทอร์เน็ตและศึกษามูลค่าตลาดสื่อสารของประเทศไทยไปใช้อ้างอิงเป็นต้น

สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (สำนักงาน กสทช.) ในฐานะผู้ให้ใบอนุญาตและกำกับดูแลผู้ประกอบการในตลาดสื่อสารได้ตระหนักถึงประโยชน์ของการจัดทำข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับตลาดสื่อสารดังที่ได้นำเสนอข้างต้น ด้วยเหตุนี้ สำนักงาน กสทช. จึงให้การสนับสนุนในการจัดทำการศึกษาและศึกษามูลค่าของตลาดสื่อสารของประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ต้องการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล และการขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งตลาดสื่อสารนับว่าเป็นกลไกสำคัญของการขับเคลื่อนเศรษฐกิจดิจิทัลดังกล่าว

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านอุปสงค์และอุปทานของตลาดบริการอินเทอร์เน็ตและตลาดสื่อสารอย่างครบถ้วน รอบด้าน จากแหล่งข้อมูลที่มีประสิทธิภาพตรงในการสำรวจ มีความน่าเชื่อถือได้ของข้อมูล อันนำไปสู่การเสนอกรอบและทิศทางการกำกับดูแลได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือในการจัดทำและบูรณาการฐานข้อมูลตลาด ตลอดจนการวิเคราะห์และพยากรณ์แนวโน้มเทคโนโลยีที่มีผลต่อตลาดสื่อสารที่เป็นปัจจุบัน
3. เพื่อเผยแพร่ข้อมูลให้แก่หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน นักศึกษา วิจัย ประชาชนทั่วไป และองค์กรระหว่างประเทศทางด้านกิจการโทรคมนาคม สามารถนำไปใช้ประโยชน์ประกอบการวางแผนงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาตลาดสื่อสาร ตลาดบริการอินเทอร์เน็ต ตลอดจนการกำหนดกลยุทธ์ในการวิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมโทรคมนาคมโดยรวมของประเทศ

นิยามตลาดสื่อสารของประเทศไทยที่ใช้ในการศึกษานี้ได้ปรับปรุงให้มีความเหมาะสมกับสภาพตลาดในปัจจุบัน โดยอิงข้อมูลที่ได้จากการสอบถามความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญในอุตสาหกรรมโทรคมนาคม รวมถึงข้อเสนอนะที่ที่ได้จากการประชุมระดมความคิดเห็นก่อนจัดเก็บข้อมูลตลาดสื่อสารซึ่งได้ดำเนินการในวันที่ 29 กรกฎาคม 2564

โครงสร้างของตลาดสื่อสารของไทย ประกอบด้วย 2 ตลาด ได้แก่ ตลาดอุปกรณ์สื่อสาร และตลาดบริการสื่อสาร โดยในแต่ละตลาดยังจำแนกออกเป็นตลาดย่อยๆ ดังนี้

2.1 ตลาดอุปกรณ์สื่อสาร

ดังแสดงในรูปที่ 1 การศึกษาครั้งนี้จะจำแนกตลาดอุปกรณ์สื่อสารออกเป็น 4 ตลาด ได้แก่ ตลาดเครื่องรับโทรศัพท์ ตลาดอุปกรณ์โครงข่ายโทรคมนาคมหลัก ตลาดอุปกรณ์สื่อสารไร้สาย และตลาดอุปกรณ์สื่อสารไร้สาย โดยแต่ละตลาดมีรายละเอียดดังนี้

1. ตลาดเครื่องรับโทรศัพท์ จำแนกออกเป็น 2 ตลาด ได้แก่ ตลาดโทรศัพท์ประจำที่ และตลาดโทรศัพท์เคลื่อนที่

- โทรศัพท์ประจำที่ - เป็นอุปกรณ์สื่อสารที่ตั้งอยู่กับที่ กรณีที่สื่อสารด้วยสัญญาณแอนะล็อก จัดอยู่ในกลุ่ม Conventional Handset และหากสื่อสารด้วยสัญญาณดิจิทัลจัดอยู่ในกลุ่ม IP Phone
- โทรศัพท์เคลื่อนที่ - เป็นอุปกรณ์สื่อสารไร้สาย ปัจจุบันสื่อสารด้วยสัญญาณดิจิทัลทั้งหมด โทรศัพท์เคลื่อนที่สามารถจำแนกได้เป็น 2 แบบ ได้แก่ ฟีเจอร์โฟน (Feature Phone) และสมาร์ตโฟน (Smart Phone) ซึ่งในการศึกษานี้ในกรณีที่ เป็นโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบปุ่มกดให้จัดรวมเป็นฟีเจอร์โฟนทั้งหมด ส่วนสมาร์ตโฟนเป็นโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่สามารถรองรับระบบปฏิบัติการต่างๆ ได้มากกว่าฟีเจอร์โฟน และใช้ระบบสัมผัสหน้าจอสัมผัสปุ่มกด

2. อุปกรณ์โครงข่ายโทรคมนาคมหลัก เป็นอุปกรณ์ที่ใช้ในการให้บริการสื่อสาร สามารถจำแนกออกเป็น 2 กลุ่มหลัก ดังนี้

- Core Network Equipment เป็นอุปกรณ์โครงข่ายโทรคมนาคมหลักที่ติดตั้งก่อนถึงส่วนปลายทางที่เชื่อมต่อเข้าถึงบ้านผู้ใช้ เช่น MPLS (Multi-Protocol Label Switching), OLT (Optical Line Terminal) เป็นต้น

- **Infrastructure Cabling** เป็นสายเคเบิลที่ติดตั้งบริเวณโครงข่ายหลักถึงบริเวณ Distribution Layer ซึ่งการสำรวจในครั้งนี้ยังจำแนกย่อยออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ ท่อร้อยสาย สายเคเบิลใต้น้ำ และการลงทุนทั่วไป

3. อุปกรณ์สื่อสารใช้สาย เป็นอุปกรณ์ปลายทางที่เชื่อมต่อสัญญาณจากโครงข่ายหลักจนถึงบ้านผู้ใช้ อุปกรณ์ที่ติดตั้งในส่วนนี้จำแนกได้ ดังนี้

- **Access Equipment** เป็นอุปกรณ์ที่เชื่อมต่อจากโครงข่ายหลักจนถึงบ้านผู้ใช้
- **Information Network Cabling** ได้แก่ สายทองแดง และสายไฟเบอร์ออฟติก
- **PBX** เป็นอุปกรณ์ชุมสายและตู้สาขา

4. อุปกรณ์สื่อสารไร้สาย เป็นอุปกรณ์สื่อสารสัญญาณและเชื่อมต่อการสื่อสารไร้สาย อาทิ Serving Gateway (SGW), Mobility Management Entity (MME), Packet Data Network Gateway (PDNG), Internet of Thing (IoT), GPS เป็นต้น

รูปที่ 1 โครงสร้างตลาดอุปกรณ์สื่อสาร

ดังแสดงในรูปที่ 2 การศึกษาครั้งนี้ได้จำแนกตลาดบริการสื่อสารออกเป็น 5 ตลาด ได้แก่ ตลาดบริการโทรศัพท์ประจำที่ ตลาดบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ตลาดอินเทอร์เน็ตประจำที่ ตลาดบริการโทรทางไกลระหว่างประเทศ และตลาดบริการสื่อสารข้อมูล โดยแต่ละตลาดมีรายละเอียดดังนี้

1) ตลาดบริการโทรศัพท์ประจำที่ ประกอบด้วย บริการโทรศัพท์ใช้สายทั้งที่ผ่านสายทองแดงและสายใยแก้วนำแสง โดยเป็นการติดต่อสื่อสารภายในประเทศ ทั้งแบบภายในพื้นที่เดียวกัน หรือทางไกลในประเทศ และการให้บริการโทรศัพท์สาธารณะ โดยครอบคลุมบริการเสียง (Voice) และบริการเสริมอื่นๆ

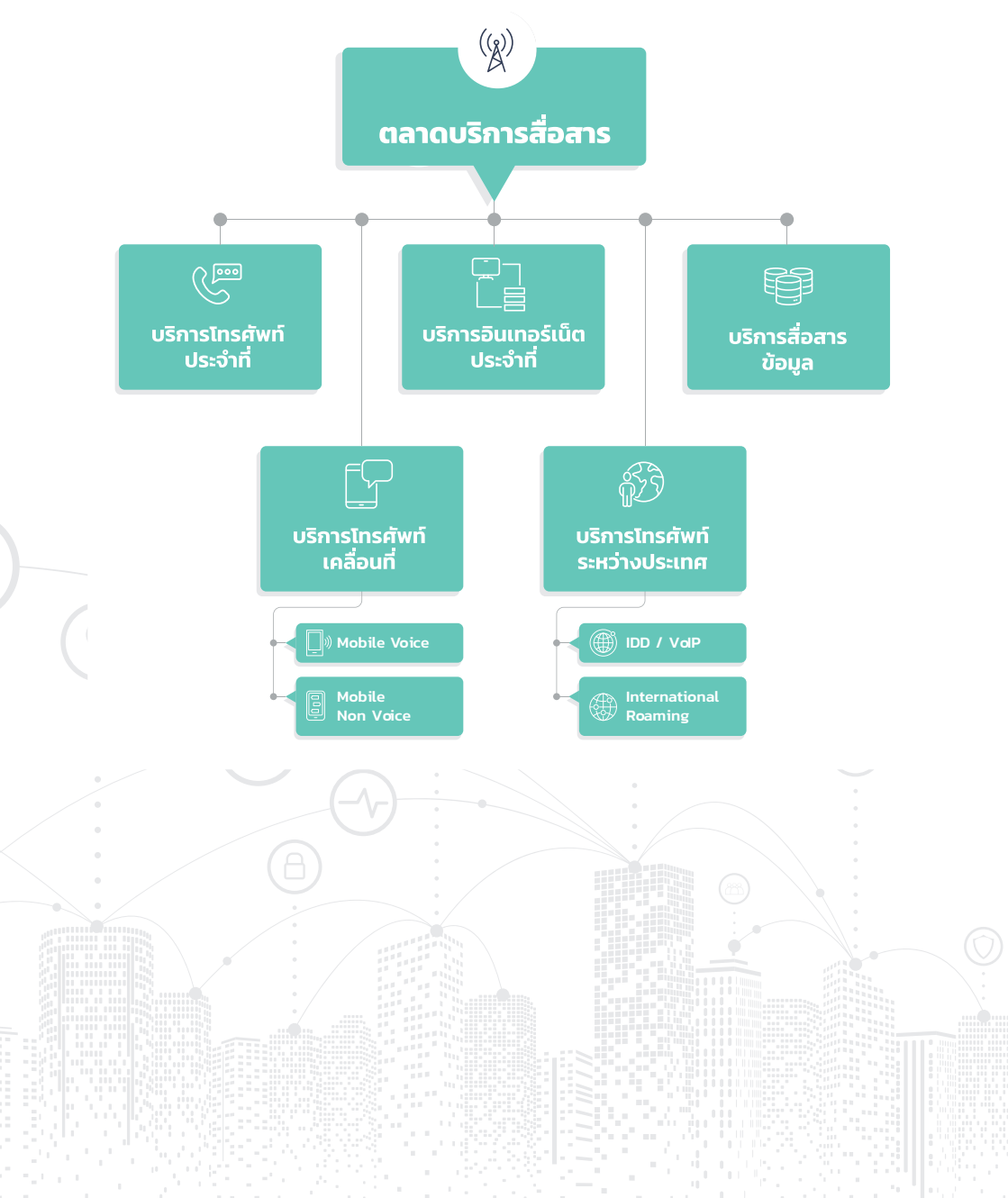
2) ตลาดบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ประกอบด้วย บริการทางเสียง (Voice Service) และบริการที่ไม่ใช่เสียง (Non-Voice Service) เช่น Mobile Internet บริการเสริมอื่นๆ เช่น SMS, MMS เป็นต้น โดยมูลค่าที่คำนวณในแต่ละบริการ (Voice และ Non-Voice) ได้พิจารณาทั้งกลุ่มผู้ใช้บริการแบบชำระค่าบริการล่วงหน้า (Prepaid) และแบบชำระค่าบริการหลังการใช้ (Postpaid)

3) ตลาดบริการอินเทอร์เน็ตประจำที่ ครอบคลุมทั้งการให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วต่ำ (Narrow-band) และการให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง (Broadband) และเพื่อไม่ให้เกิดการคำนวณมูลค่าตลาดบริการอินเทอร์เน็ตซ้ำซ้อนกัน มูลค่าที่เกิดจากการให้บริการเชื่อมต่อโครงข่ายอินเทอร์เน็ตระหว่างประเทศ (International Internet Gateway) ซึ่งเป็นต้นทุนของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตจะไม่ถูกนำมารวมในการคิดมูลค่าตลาดบริการอินเทอร์เน็ต

4) ตลาดบริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศ ในการศึกษาครั้งนี้ได้จำแนกเป็น 2 ตลาดย่อย ได้แก่ ตลาดการให้บริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศผ่านโครงข่ายโทรศัพท์แบบต่อตรง (International Direct Dialing: IDD) ซึ่งรวมถึงการให้บริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศผ่านโครงข่ายอินเทอร์เน็ต (Voice Over Internet Protocol: VoIP) และตลาดการให้บริการ International Roaming (IR)

5) ตลาดบริการสื่อสารข้อมูล หมายถึง บริการเครือข่ายสื่อสารข้อมูลรวมทั้งเครือข่ายส่วนบุคคล (Private Network) เครือข่ายส่วนบุคคลเสมือน (Virtual Private Network) บริการ Cloud บริการ Data Center บริการ Network Connectivity บริการ Smart Solutions ระบบการสื่อสารแบบครบวงจร (Unified Communication System) เป็นต้น

รูปที่ 2 โครงสร้างตลาดบริการสื่อสาร

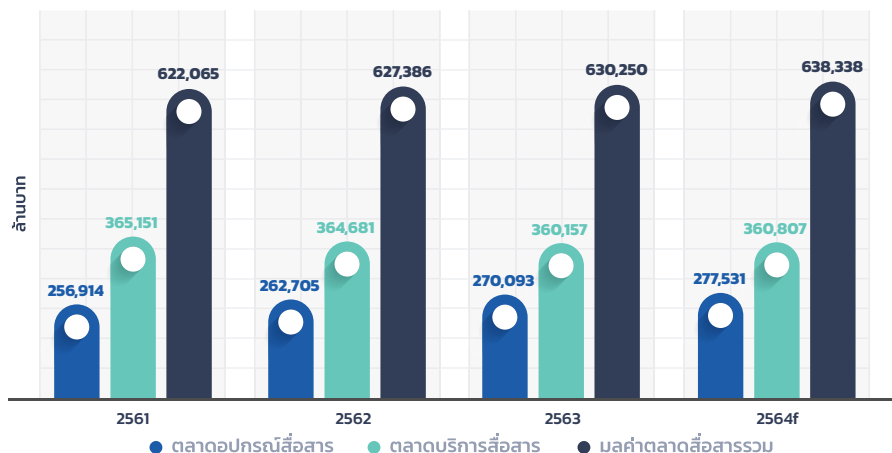

3.1

ภาพรวมตลาดสื่อสารของประเทศไทย (รวมตลาดอินเทอร์เน็ต)

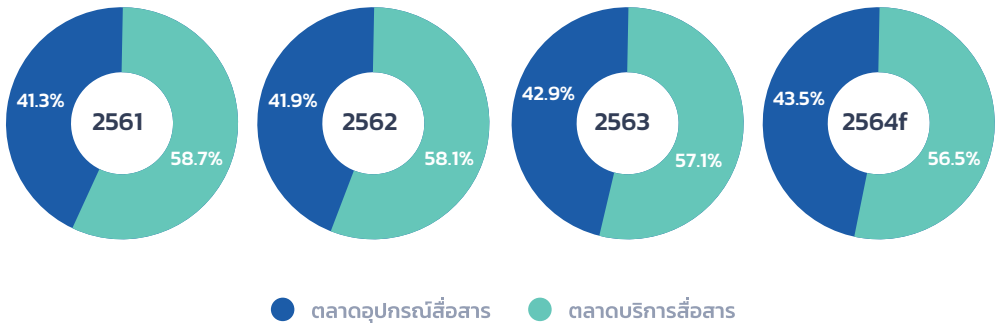
ผลกระทบจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 ประกอบกับมาตรการของรัฐ เพื่อควบคุมการแพร่ระบาด เช่น Work from Home, Study at Home ทำให้อุปกรณ์สื่อสารและบริการสื่อสารถูกนำมาใช้ในการทำธุรกรรมออนไลน์และการศึกษาออนไลน์มากขึ้น ดังนั้น แม้ว่าในปี 2563 ธุรกิจที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติดังกล่าวโดยเฉพาะในภาคการท่องเที่ยวจนทำให้มีการลดการจ้างงานหรือมีรายได้ลดลงอย่างมาก แต่ผลกระทบที่เกิดขึ้นในตลาดสื่อสารไม่ได้รับแรงกดดันเท่ากับธุรกิจอื่นๆ ที่มีความเชื่อมโยงทางตรงกับภาคการท่องเที่ยว นอกจากนี้ การปรับปรุงกรอบนิยามของตลาดอุปกรณ์สื่อสารไร้สาย และตลาดบริการสื่อสารข้อมูลให้มีความสอดคล้องกับสภาพตลาดในปัจจุบันมากขึ้นได้ ส่งผลให้ตลาดสื่อสารของประเทศไทยในปี 2563 มีมูลค่า 630,250 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 0.5 และจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 ที่เกิดขึ้นในเดือนเมษายน 2564 จนเป็นเหตุให้มาตรการล็อกดาวน์เพื่อควบคุมการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 มีระยะเวลาที่ยาวนานกว่าปี 2563 รวมถึงการกำหนดให้การฉีดวัคซีนเป็นวาระแห่งชาติ ส่งผลให้การสื่อสารออนไลน์ มีความจำเป็นมากขึ้น ด้วยปัจจัยที่กล่าวมานี้ทำให้คาดการณ์ว่า ตลาดสื่อสารของไทยในปี 2564 ยังมีทิศทางที่เป็นบวกมีมูลค่าประมาณ 638,338 ล้านบาท ซึ่งเพิ่มขึ้นจาก ปี 2563 ร้อยละ 1.3 (รูปที่ 3 และรูปที่ 24)

รูปที่ 3 มูลค่าตลาดสื่อสารของประเทศไทย (รวมตลาดอินเทอร์เน็ต)

เมื่อจำแนกมูลค่าตลาดสื่อสารออกเป็น 2 ตลาด ได้แก่ ตลาดอุปกรณ์สื่อสาร และตลาดบริการสื่อสาร พบว่า การลงทุนในตลาดอุปกรณ์สื่อสารในปี 2563 มีมูลค่าประมาณ 270,093 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 42.9 ของมูลค่าตลาดสื่อสารทั้งหมด ขณะที่การใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในตลาดบริการสื่อสารมีมูลค่าประมาณ 360,157 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 57.1 ของมูลค่าตลาดสื่อสารทั้งหมด แนวโน้มที่เกิดขึ้นในปี 2564 คาดว่าการปรับตัวของภาคธุรกิจเพื่อความอยู่รอดโดยนำเทคโนโลยีสื่อสารมาใช่มากขึ้น ทำให้มูลค่าของตลาดอุปกรณ์สื่อสารยังมีอัตราเติบโตในทิศทางเดียวกับปี 2563 ขณะที่การใช้จ่ายของผู้บริโภคที่เป็นไปด้วยความระมัดระวัง ทำให้มูลค่าของตลาดบริการสื่อสารโดยรวมยังทรงตัว ทิศทางดังกล่าวทำให้สัดส่วนของมูลค่าตลาดอุปกรณ์สื่อสารต่อมูลค่าตลาดบริการสื่อสารในปี 2564 เท่ากับ ร้อยละ 43.5 : ร้อยละ 56.5

รูปที่ 4 สัดส่วนของตลาดอุปกรณ์สื่อสารและตลาดบริการสื่อสาร

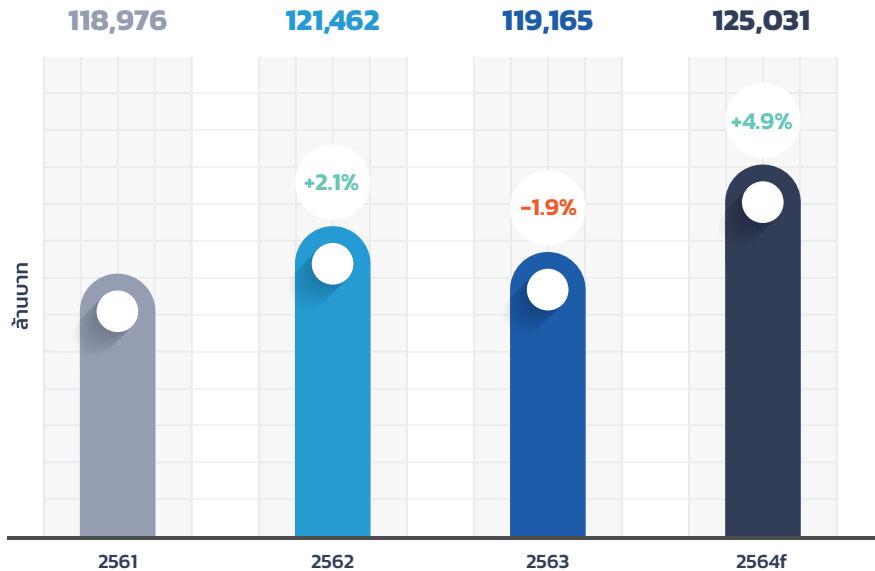
3.2 มูลค่าตลาดอุปกรณ์สื่อสาร

แม้ว่าการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 ได้ส่งผลให้การดำเนินธุรกิจไม่ราบรื่นเท่ากับสภาวะปกติ แต่การลงทุนที่เกิดขึ้นในตลาดอุปกรณ์สื่อสารในปี 2563 ยังมีอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ การนำมูลค่าการลงทุนที่เกิดขึ้นในอุปกรณ์ IoT และ GPS เข้ามารวมไว้ในการคำนวณมูลค่าตลาดอุปกรณ์สื่อสาร ส่งผลให้ตลาดอุปกรณ์สื่อสารในปี 2563 มีมูลค่าเท่ากับ 270,093 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 2.8 โดยคาดว่า การลงทุนและการใช้จ่ายในตลาดอุปกรณ์สื่อสารยังมีความต่อเนื่องในปี 2564 และทำให้ตลาดอุปกรณ์สื่อสารในปี 2564 มีมูลค่า 277,531 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2563 ร้อยละ 2.8 รายละเอียดการลงทุนในตลาดอุปกรณ์สื่อสารแต่ละตลาดสามารถสรุปได้ดังนี้

มูลค่าตลาดเครื่องรับโทรศัพท์

ในปี 2563 ตลาดเครื่องรับโทรศัพท์ที่มีมูลค่ารวม 119,165 ล้านบาทลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 1.9 ซึ่งเป็นผลมาจากการใช้จ่ายอย่างระมัดระวังที่เกิดขึ้นในตลาดโทรศัพท์เคลื่อนที่ ทำให้มูลค่าของตลาดโทรศัพท์เคลื่อนที่ในปี 2563 ลดลงร้อยละ 1.9 มีมูลค่าประมาณ 117,937 ล้านบาท ขณะที่ตลาดโทรศัพท์ประจำที่เติบโตในกรอบแคบๆ มีมูลค่าประมาณ 1,228 ล้านบาท ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 0.4

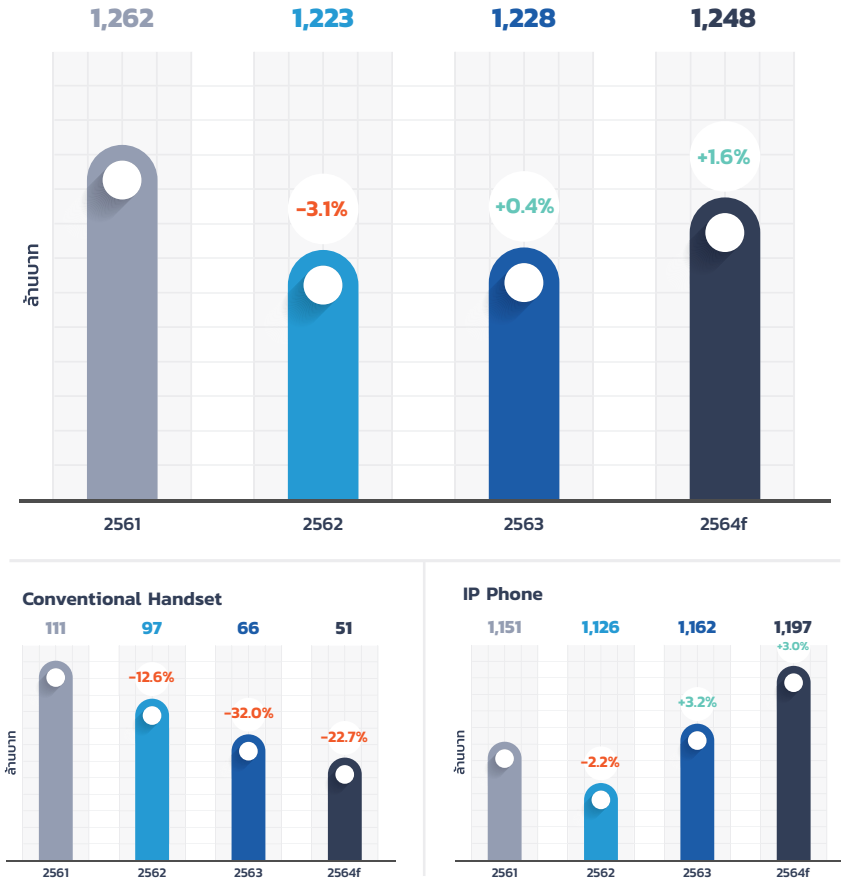
รูปที่ 5 มูลค่าตลาดเครื่องรับโทรศัพท์โดยรวม

ทิศทางของตลาดโทรศัพท์ประจำที่ซึ่งสื่อสารด้วยสัญญาณแอนะล็อก (Conventional Handset) ยังมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2563 มีมูลค่าเพียง 66 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 32.0 โดยคาดการณ์ว่าความต้องการของโทรศัพท์ประจำที่ ยังคงลดลงอย่างต่อเนื่องในปี 2564 และมีมูลค่าเพียง 51 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 22.7 (รูปที่ 6)

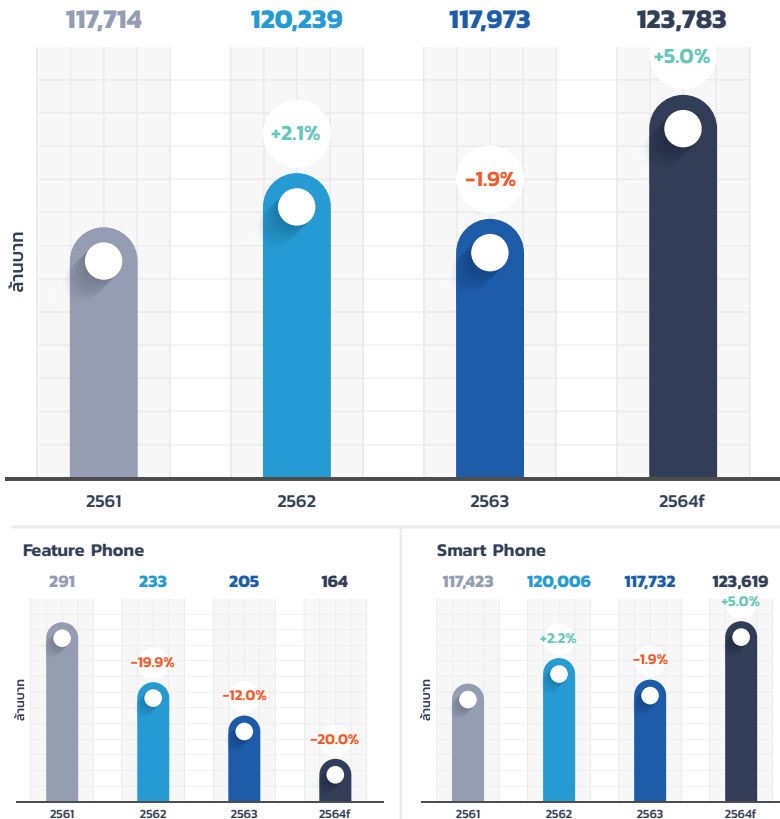
การใช้จ่ายสำหรับเครื่องรับโทรศัพท์ประจำที่ในกลุ่ม IP Phone มีการเติบโตในกรอบแคบๆ โดยในปี 2563 มีมูลค่าประมาณ 1,162 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 3.2 โดยคาดว่าในปี 2564 ตลาดนี้ยังคงเติบโตในอัตราใกล้เคียงมีมูลค่าประมาณ 1,197 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2563 ร้อยละ 3.0

รูปที่ 6 มูลค่าตลาดโทรศัพท์ประจำปี

การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 ได้ส่งผลกระทบต่อผู้บริโภคใช้ง่ายอย่างระมัดระวังมากขึ้นรวมถึงการใช้สำหรับโทรศัพท์เคลื่อนที่ การสำรวจพบว่าตลาดโทรศัพท์เคลื่อนที่ปรับตัวลดลงเล็กน้อยในปี 2563 มีมูลค่า 117,937 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 1.9 อย่างไรก็ตาม การให้บริการทางสาธารณสุขเพื่อป้องกันการเจ็บป่วยที่เกิดจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 ทำให้กระทรวงสาธารณสุขได้ให้บริการผ่านแอปพลิเคชัน “หมอพร้อม” เพื่อใช้เป็นช่องทางในการติดต่อกับประชาชน ส่งผลให้ตลาดเครื่องรับโทรศัพท์เคลื่อนที่ได้กลายเป็นเครื่องมือสื่อสารที่จำเป็นสำหรับการใช้แอปพลิเคชันดังกล่าว และทำให้ตลาดโทรศัพท์เคลื่อนที่เติบโตอย่างมากในช่วงไตรมาสแรกของปี 2564 ปัจจุบันดังกล่าวทำให้คาดการณ์ว่าตลาดโทรศัพท์เคลื่อนที่จะปรับตัวเป็นบวกในปี 2564 โดยมีมูลค่าประมาณ 123,783 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2563 ร้อยละ 5.0

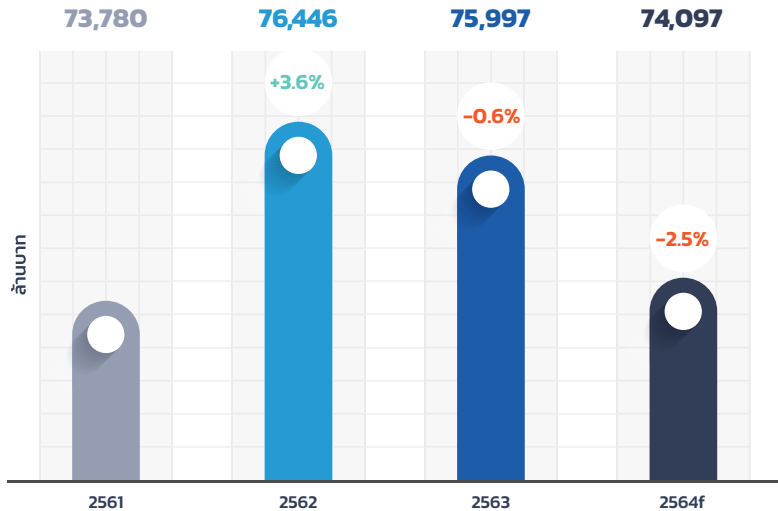
รูปที่ 7 มูลค่าตลาดโทรศัพท์เคลื่อนที่

มูลค่าตลาดอุปกรณ์โครงข่ายโทรคมนาคมหลัก

นอกจากการลงทุนเพื่อบำรุงรักษาโครงข่ายโทรคมนาคมหลักให้สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ การลงทุนที่เกิดขึ้นในตลาดนี้ยังรวมถึงการลงทุนในท่อร้อยสายที่ต้องการปรับทัศนียภาพของเมืองให้มีความสวยงาม การลงทุนในสายเคเบิลใต้น้ำเพื่อสนับสนุนสายสื่อสารในเส้นทางต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศ อาทิ การลงทุนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพอินเทอร์เน็ตระหว่างประเทศสู่การเป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนข้อมูลดิจิทัลของภูมิภาคอาเซียน (ASEAN Digital Hub) เป็นต้น การสำรวจข้อมูล พบว่า มูลค่าการลงทุนในตลาดอุปกรณ์โครงข่ายโทรคมนาคมหลักในปี 2563 ปรับตัวลดลงเล็กน้อย โดยในภาพรวมมีมูลค่าประมาณ 75,997 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 0.6 และคาดการณ์ว่า การลงทุนอย่างระมัดระวังของหน่วยงานภาคเอกชนในปี 2564 รวมถึงแผนการลงทุนของหน่วยงานภาครัฐบางโครงการที่ยังไม่สามารถดำเนินการได้ตามแผนจะทำให้มูลค่าการลงทุนในปี 2564 หดตัวจากปี 2563 ประมาณร้อยละ 2.5 หรือมีมูลค่าประมาณ 74,097 ล้านบาท

รูปที่ 8 มูลค่าตลาดอุปกรณ์โครงข่ายโทรคมนาคมหลัก

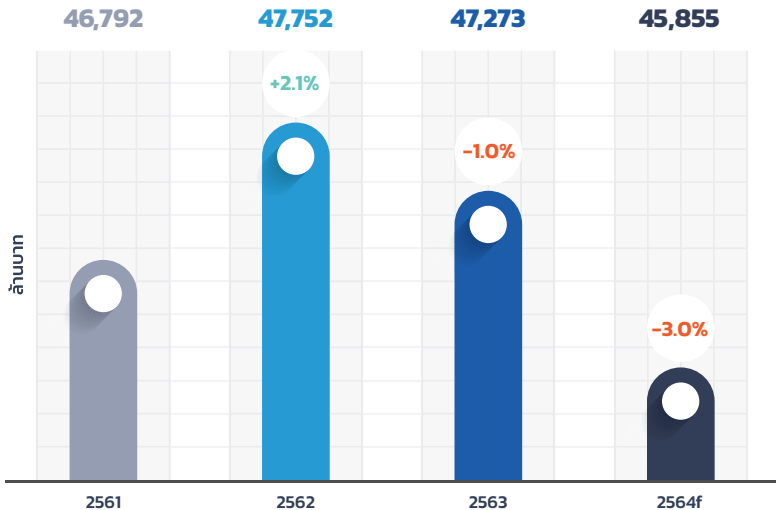

ในการวิเคราะห์มูลค่าตลาดอุปกรณ์โครงข่ายโทรคมนาคมหลัก ยังได้จำแนกออกเป็น 2 ตลาด ได้แก่ ตลาด Core Network Equipment และตลาด Infrastructure Cabling มูลค่าของแต่ละตลาดสรุปได้ดังนี้

การวิเคราะห์มูลค่าการลงทุนในอุปกรณ์โครงข่ายโทรคมนาคมที่อยู่ในกลุ่ม Core Network Equipment พบว่า การลงทุนในปี 2563 มีมูลค่าประมาณ 47,273 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 1.0 โดยคาดการณ์ว่าการลงทุนอย่างระมัดระวังของหน่วยงานภาคเอกชนที่เกิดขึ้นในปี 2564 จะส่งผลให้ตลาดนี้มีการปรับตัวลดลงอีกร้อยละ 3.0 มีมูลค่าประมาณ 45,855 ล้านบาท

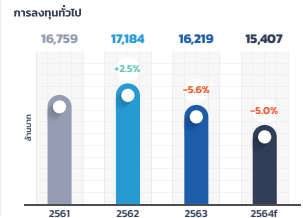
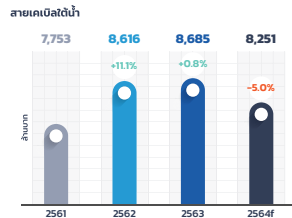
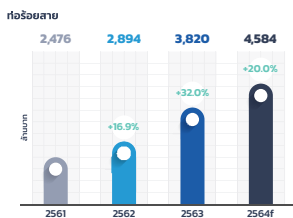
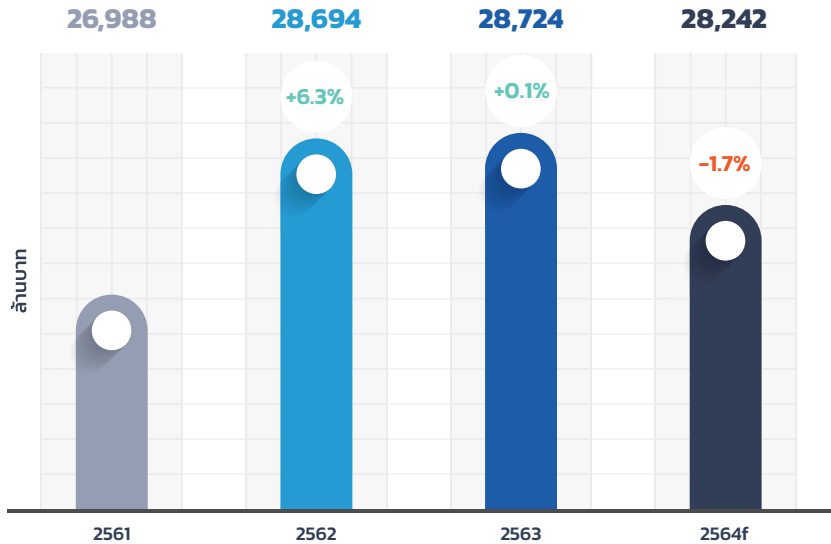
การวิเคราะห์มูลค่าการลงทุนในตลาด Infrastructure Cabling พบว่า ในปี 2563 มีมูลค่าประมาณ 28,724 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 0.1 โดยคาดการณ์ว่าการลงทุนอย่างระมัดระวังของหน่วยงานภาคเอกชน รวมถึงแผนการลงทุนของหน่วยงานภาครัฐบางโครงการที่ยังไม่สามารถดำเนินการได้ตามแผนจะทำให้มูลค่าการลงทุนในปี 2564 หดตัวจากปี 2563 ประมาณร้อยละ 1.7 หรือมีมูลค่าประมาณ 28,242 ล้านบาท

รูปที่ 9 มูลค่าตลาด Core Network Equipment

การวิเคราะห์การลงทุนในตลาด Infrastructure Cabling ได้จำแนกออกเป็น 3 ตลาดย่อย ได้แก่ ตลาดท่อร้อยสาย ตลาดสายเคเบิลใต้น้ำ และการลงทุนทั่วไป ผลจากการสำรวจซึ่งแสดงรายละเอียดไว้ในรูปที่ 10 พบว่า การลงทุนที่เกี่ยวกับท่อร้อยสายในปี 2563 มีมูลค่า 3,820 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ถึงร้อยละ 32.0 เนื่องจากในปี 2563 มีการลงทุนในท่อร้อยสายหลายโครงการ โดยเฉพาะในพื้นที่กรุงเทพมหานครที่มีการดำเนินโครงการนำระบบสายสื่อสารลงใต้ดินรวมระยะทาง 7.252 กิโลเมตร และมีแผนงานที่จะดำเนินการต่อในปี 2564 ทำให้ตลาดท่อร้อยสายในปี 2564 คาดว่ายังมีทิศทางที่เป็นบวกมีอัตราเติบโตอีกร้อยละ 20.0 ซึ่งจะทำให้มีมูลค่าสูงถึง 4,584 ล้านบาท ส่วนการลงทุนในสายเคเบิลใต้น้ำในปี 2563 ที่มีปัจจัยบวกจากการลงทุนของหน่วยงานภาครัฐในโครงการต่างๆ อาทิ ASEAN Digital Hub ทำให้การลงทุนสายเคเบิลใต้น้ำในปี 2563 มีมูลค่าประมาณ 8,685 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 0.8 อย่างไรก็ตาม เนื่องจากแผนการลงทุนในสายเคเบิลใต้น้ำในปี 2564 บางโครงการอาจไม่สามารถดำเนินการได้ตามแผนงาน ทำให้การลงทุนในตลาดนี้คาดว่าจะปรับตัวลดลงจากปี 2563 ประมาณร้อยละ 5.0 มีมูลค่าประมาณ 8,251 ล้านบาท ในส่วนของการลงทุนทั่วไปที่มีการใช้จ่ายอย่างระมัดระวังของหน่วยงานภาคเอกชนเป็นผลให้มูลค่าการลงทุนในปี 2563 ปรับตัวลดลงร้อยละ 5.6 มีมูลค่าประมาณ 16,219 ล้านบาท และผลกระทบจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 ที่เกิดขึ้นระลอกใหม่ในเดือนเมษายน 2564 ทำให้คาดการณ์ว่าการลงทุนในส่วนนี้จะปรับตัวลดลงอีกร้อยละ 5.0 ในปี 2564 มีมูลค่าการลงทุนประมาณ 15,407 ล้านบาท

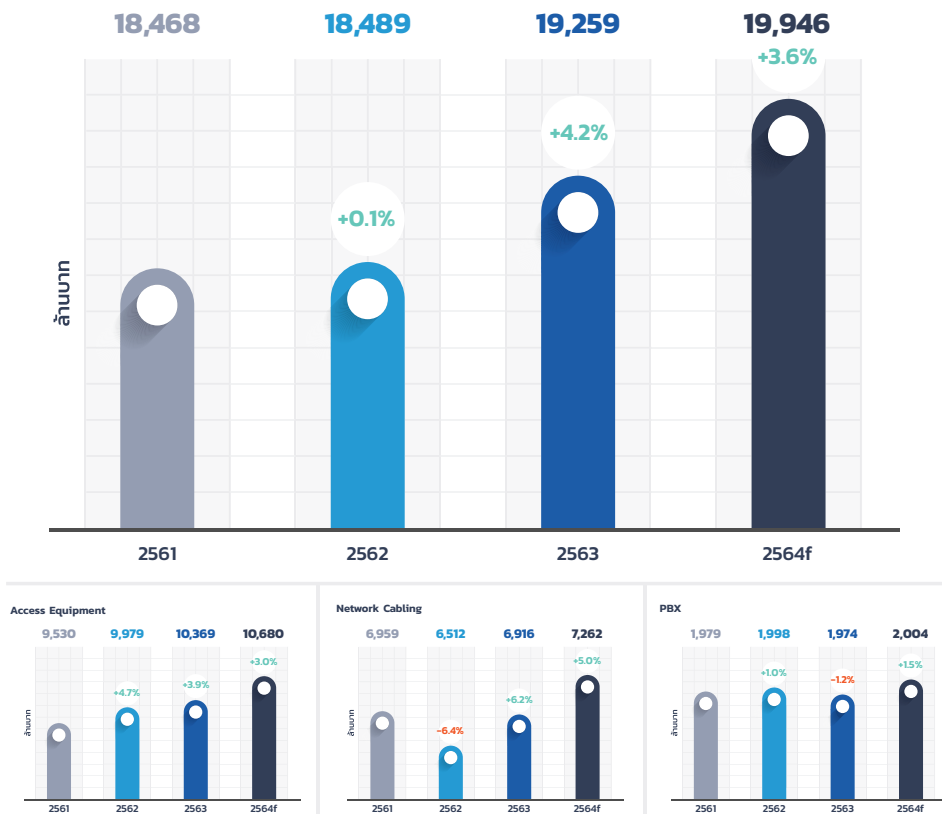
รูปที่ 10 มูลค่าตลาด Infrastructure Cabling

มูลค่าตลาดอุปกรณ์สื่อสารใช้สาย

การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 ในปี 2563 ทำให้รัฐบาลได้ประกาศมาตรการ Work from Home และ Study at Home ส่งผลให้การสื่อสารและการใช้งานอินเทอร์เน็ตมีเพิ่มมากขึ้น ความต้องการดังกล่าวเชื่อมโยงถึงการลงทุนและการใช้จ่ายในตลาดอุปกรณ์สื่อสารใช้สายที่มีมากขึ้น มาตรการดังกล่าวเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ตลาดอุปกรณ์สื่อสารใช้สายมีมูลค่าเพิ่มขึ้นจากปี 2562 ถึงร้อยละ 4.2 หรือมีมูลค่าประมาณ 19,259 ล้านบาท โดยคาดว่าผลกระทบจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 ในเดือนเมษายน 2564 จะทำให้ตลาดนี้ยังมีทิศทางที่เป็นบวกในปี 2564 มีมูลค่าประมาณ 19,946 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2563 ร้อยละ 3.6

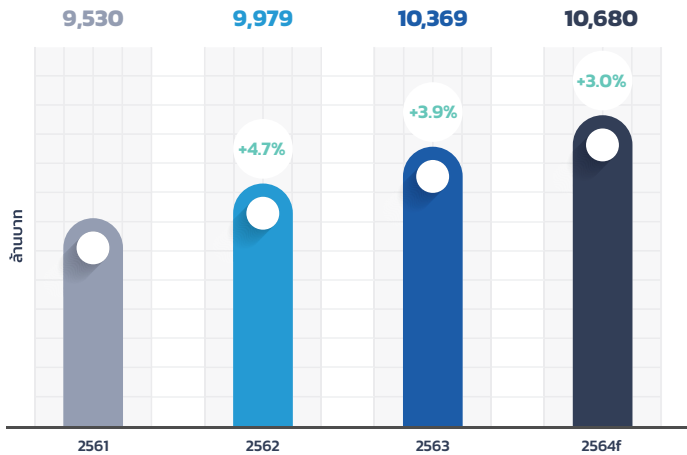
รูปที่ 11 มูลค่าตลาดอุปกรณ์สื่อสารใช้สาย

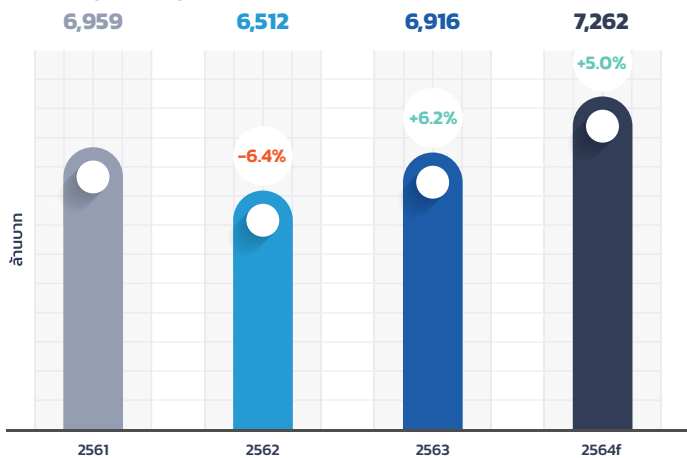
การวิเคราะห์มูลค่าการลงทุนในตลาด Access Equipment พบว่า ในปี 2563 มีการใช้จ่ายในตลาด Access Equipment ประมาณ 10,369 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 3.9 โดยคาดว่าใน ปี 2564 มาตรการ Work from Home และ Study at Home ที่มีระยะเวลานานกว่าปี 2563 จะเป็นปัจจัยบวกที่ทำให้ตลาดนี้ยังมีทิศทางเป็นบวก มีมูลค่าประมาณ 10,680 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2563 ร้อยละ 3.0

การลงทุนและการใช้จ่ายในตลาด Information Network Cabling ในปี 2563 มีมูลค่า 6,916 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 6.2 และในทิศทางเดียวกับที่คาดการณ์ในตลาด Access Equipment การลงทุนและการใช้จ่ายในตลาด Information Network Cabling ในปี 2564 ยังคงปรับตัวเป็นบวกเพิ่มขึ้นจากปี 2563 ร้อยละ 5.0 มีมูลค่าประมาณ 7,262 ล้านบาท

รูปที่ 12 มูลค่าตลาด Access Equipment

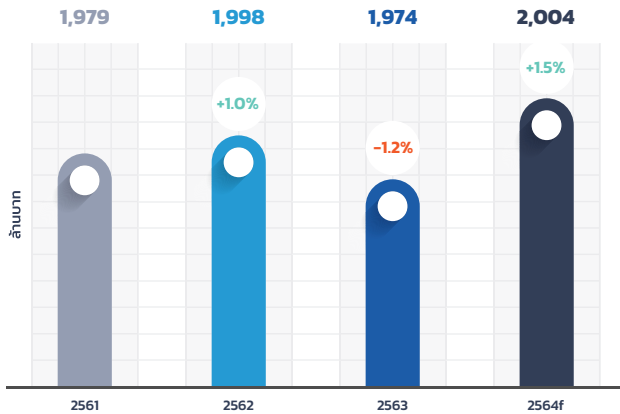

รูปที่ 13 มูลค่าตลาด Information Network Cabling

การวิเคราะห์มูลค่าการลงทุนในตลาด PBX พบว่า ผลกระทบจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 ที่เกิดขึ้นในปี 2563 ทำให้การดำเนินธุรกิจของภาคเอกชนต่างต้องปรับตัว และใช้ภายในด้านต่างๆ อย่างระมัดระวัง ดังนั้น การใช้ภายในหมวดโทรศัพท์สำนักงาน ซึ่งในปัจจุบันผู้ใช้บริการมีทางเลือกมากขึ้น กล่าวคือ ไม่จำเป็นต้องลงทุนติดตั้งตู้สาขาเอง แต่สามารถเลือกใช้บริการ Cloud PBX ได้ ส่งผลให้มูลค่าการลงทุนในตลาด PBX ในปี 2563 ปรับตัวลดลงเล็กน้อย โดยมีมูลค่าประมาณ 1,974 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 1.2 อย่างไรก็ตาม การสำรวจ พบว่า ปัจจุบันมีผู้ให้บริการสื่อสารข้อมูลจำนวนมากที่หันมาให้บริการในตลาดนี้เพิ่มขึ้น จึงคาดการณ์ว่าการลงทุนของผู้ให้บริการจะทำให้ตลาดนี้ปรับตัวเป็นบวกเล็กน้อยในปี 2564 โดยมีมูลค่าประมาณ 2,004 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2563 ร้อยละ 1.5

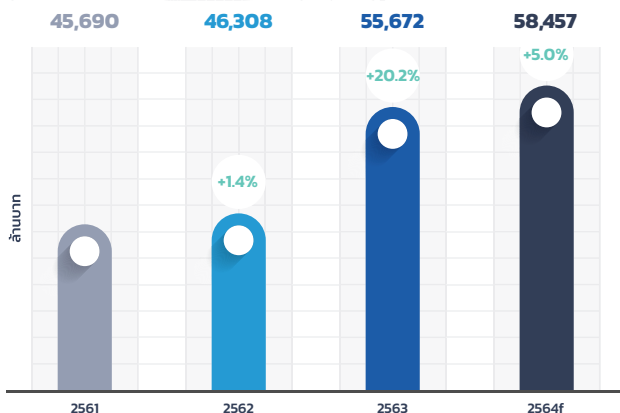
รูปที่ 14 มูลค่าตลาด PBX

มูลค่าตลาดอุปกรณ์สื่อสารไร้สาย

การวิเคราะห์มูลค่าการลงทุนในตลาดอุปกรณ์สื่อสารไร้สาย พบว่า นอกจากการลงทุนเพื่อบำรุงรักษาโครงข่ายเดิม ในปี 2563 ภายหลังจากการประมูลคลื่น 5G ผู้ให้บริการได้จัดสรรงบประมาณเพื่อลงทุนสำหรับการให้บริการด้วยเทคโนโลยี 5G นอกจากนี้ในการคำนวณมูลค่าตลาดอุปกรณ์สื่อสารไร้สายในปี 2563 ยังได้นำมูลค่าการลงทุนในอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับ IoT และ GPS มารวมไว้ด้วย เป็นผลให้การลงทุนในตลาดอุปกรณ์สื่อสารไร้สายมีมูลค่าประมาณ 55,672 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ถึงร้อยละ 20.2 สำหรับมูลค่าการลงทุนในตลาดอุปกรณ์สื่อสารไร้สายที่จะเกิดขึ้นในปี 2564 ที่ผู้ให้บริการยังมีการลงทุนในโครงข่าย 5G อย่างต่อเนื่อง รวมถึงการนำอุปกรณ์ IoT มาใช้งานที่ยังมีเพิ่มขึ้นทำให้คาดว่าตลาดอุปกรณ์สื่อสารไร้สายยังมีทิศทางที่เป็นบวก มีมูลค่าประมาณ 58,457 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2563 ร้อยละ 5.0

รูปที่ 15 มูลค่าตลาดอุปกรณ์สื่อสารไร้สาย

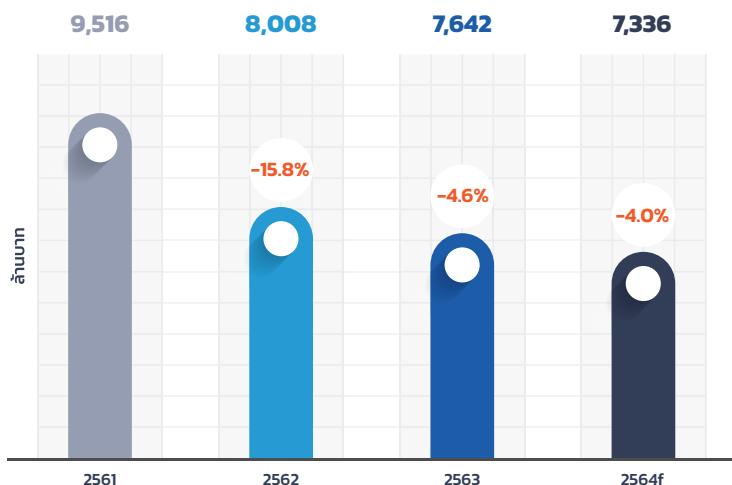

3.3 มูลค่าตลาดบริการสื่อสาร

มูลค่าตลาดบริการโทรศัพท์ประจำที่

ความนิยมในการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ รวมถึงการหันไปใช้บริการสื่อสารทางเลือกผ่าน OTT มากขึ้น เป็นผลให้มูลค่าของตลาดบริการโทรศัพท์ประจำที่ที่มีการปรับตัวลดลงมาโดยตลอด อย่างไรก็ตาม ความจำเป็นที่จะต้องมีคู่สายที่เป็นโทรศัพท์ประจำที่สำหรับการประกอบธุรกิจ เป็นผลให้มูลค่าการใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในตลาดบริการโทรศัพท์ประจำที่ในปี 2563 ปรับตัวลดลงน้อยกว่าในอดีต โดยมีมูลค่าประมาณ 7,642 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 4.6 สำหรับปี 2564 คาดการณ์ว่า มูลค่าของตลาดนี้จะปรับตัวลดลงอีกร้อยละ 4.0 ทำให้มีมูลค่าประมาณ 7,336 ล้านบาท

รูปที่ 16 มูลค่าตลาดบริการโทรศัพท์ประจำที่

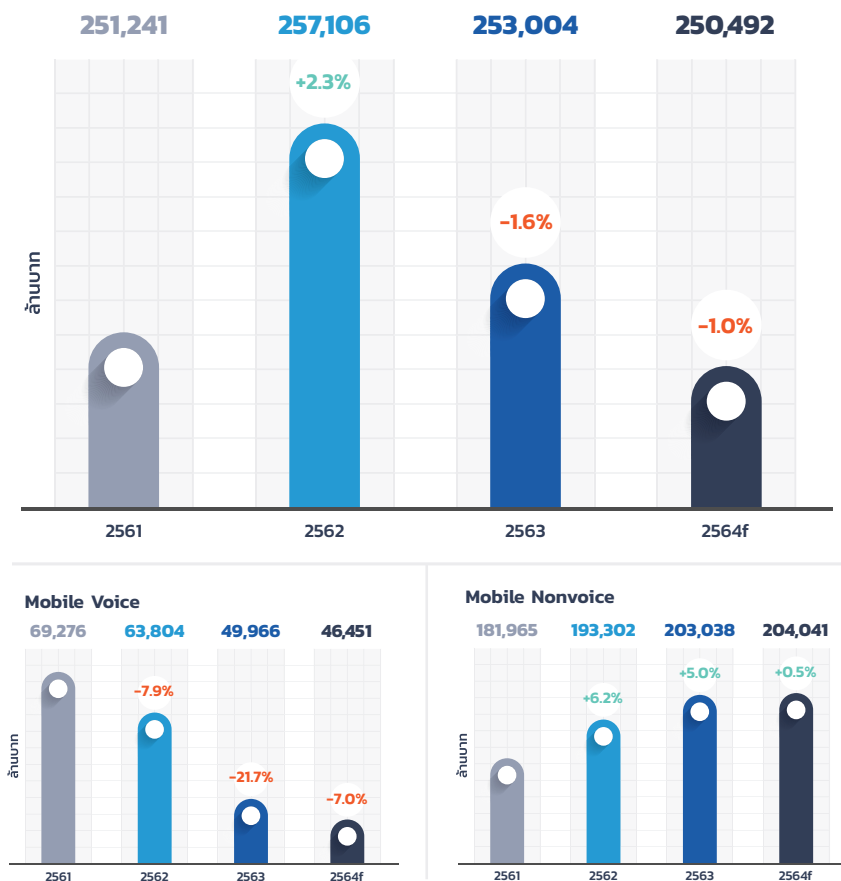

มูลค่าตลาดบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่

แม้ว่าผู้ให้บริการในธุรกิจบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่จะได้ลงทุนและเริ่มให้บริการด้วยเทคโนโลยี 5G ในปี 2563 แต่ผลกระทบจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 ทำให้การใช้จ่ายในกลุ่มผู้ใช้บริการเป็นไปด้วยความระมัดระวัง ส่งผลให้รายได้ที่เกิดขึ้นจากการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในปี 2563 มีมูลค่าประมาณ 253,004 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 1.6 ซึ่งมูลค่าดังกล่าวจำแนกเป็นการใช้บริการทางเสียงประมาณ 49,966 ล้านบาท และการใช้บริการที่ไม่ใช่เสียงซึ่งรวมถึง Mobile Internet ประมาณ 203,038 ล้านบาท (รายละเอียดแสดงในรูปที่ 17)

แม้ว่าการให้บริการทางสาธารณสุขผ่านแอปพลิเคชันต่างๆ เช่น “หมอพร้อม” ในปี 2564 ได้เป็นปัจจัยบวกที่ทำให้มีการใช้จ่ายเพื่อซื้อเครื่องรับโทรศัพท์เคลื่อนที่มากขึ้น แต่การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 ในเดือนเมษายน 2564 ที่มีความรุนแรงมากกว่าที่เกิดขึ้นในปี 2563 ทำให้ผู้ประกอบการใช้จ่ายอย่างระมัดระวังกว่าในอดีต ดังนั้น จึงคาดการณ์ว่า การใช้จ่ายสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบไม่ใช้เสียง รวมถึง Mobile Internet ในปี 2564 จะโตในกรอบแคบๆ ประมาณร้อยละ 0.5 ขณะที่บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบใช้เสียงยังมีทิศทางเป็นลบอีกร้อยละ 7.0 ส่งผลให้ตลาดบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่โดยรวมในปี 2564 มีมูลค่าประมาณ 250,492 ล้านบาท ลดลงจากปี 2563 ร้อยละ 1.0 (รายละเอียดแสดงในรูปที่ 17)

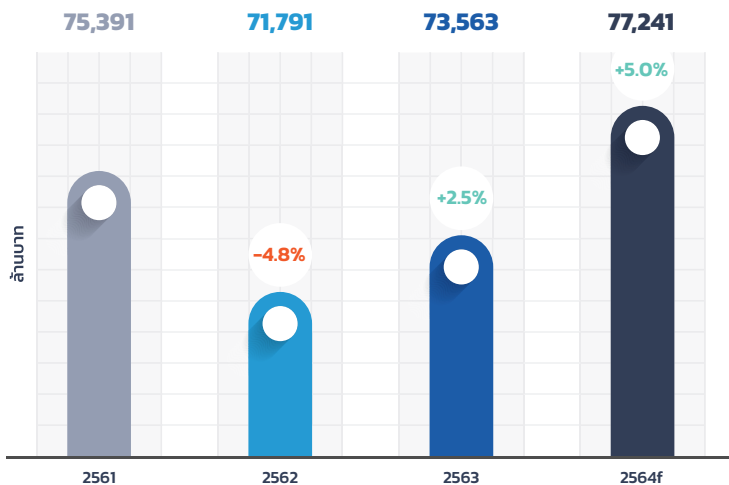
รูปที่ 17 มูลค่าตลาดบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่

มูลค่าตลาดบริการอินเทอร์เน็ตประจำที่

การวิเคราะห์มูลค่าของตลาดบริการอินเทอร์เน็ตประจำที่พบว่า การประกาศมาตรการ Work from Home, Study at Home รวมถึงการ Lockdown ของรัฐบาล ส่งผลให้ความต้องการในการใช้บริการอินเทอร์เน็ตประจำที่เพิ่มสูงขึ้น นอกจากการประชุมออนไลน์ การเรียนออนไลน์ ค้นหาข้อมูลออนไลน์ และใช้โซเชียลมีเดียในการสื่อสาร การเดินทางที่ไม่สะดวกเมื่อเทียบกับสภาวะปกติทำให้การซื้อสินค้าและการทำธุรกรรมแบบออนไลน์มีปริมาณมากขึ้น การปิดสถานบันเทิงรวมถึงโรงภาพยนตร์เป็นปัจจัยสนับสนุนที่ทำให้การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อความบันเทิง เช่น ดูหนัง ฟังเพลง เล่นเกม มีปริมาณเพิ่มขึ้นเช่นกัน อย่างไรก็ตาม การแข่งขันในตลาดนี้ที่เป็นไปอย่างรุนแรงทำให้มูลค่าของตลาดอินเทอร์เน็ตประจำที่ในปี 2563 มีการปรับตัวเป็นบวกจากปี 2562 เพียงร้อยละ 2.5 มีมูลค่า 73,563 ล้านบาท สำหรับปี 2564 การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 ในเดือนเมษายนทำให้มาตรการ Lockdown, Work from Home และ Study at Home มีระยะเวลาที่ยาวนานขึ้นจึงทำให้คาดการณ์ว่า มูลค่าของตลาดบริการอินเทอร์เน็ตประจำที่ในปี 2564 จะเพิ่มขึ้นอีกร้อยละ 5.0 หรือมีมูลค่าเท่ากับ 77,241 ล้านบาท

รูปที่ 18 มูลค่าตลาดบริการอินเทอร์เน็ตประจำที่

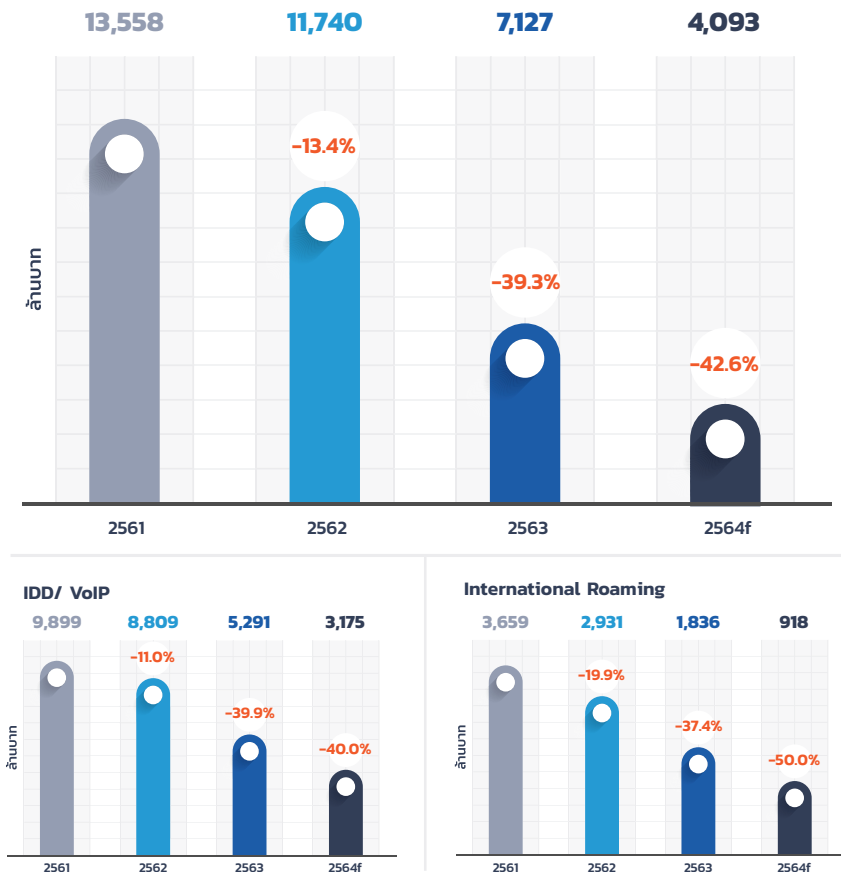

มูลค่าตลาดบริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศ

การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 ในปี 2563 ได้ส่งผลกระทบต่อภาคการท่องเที่ยวอย่างรุนแรงตั้งแต่ไตรมาสที่ 2 ของปี 2563 ไม่เพียงแต่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่ไม่สามารถเดินทางมาเยือนประเทศไทยได้ แต่ชาวไทยที่ต้องการเดินทางไปต่างประเทศก็ไม่ได้ได้รับความสะดวก หรือไม่สามารถเดินทางไปท่องเที่ยวได้ วิกฤติที่เกิดขึ้นนี้ได้ส่งผลต่อมูลค่าของตลาดบริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศในปี 2563 ที่ลดลงถึงร้อยละ 39.3 หรือมีมูลค่าเพียง 7,127 ล้านบาท สำหรับมูลค่าของตลาด

บริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศในปี 2564 แม้ว่าตลาดส่งออกของไทยจะมีทิศทางที่เป็นบวก ประกอบกับการประท้วงในสหภาพมาได้ส่งผลบวกให้กับผู้ประกอบการไทยที่ให้บริการในตลาดบริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศในช่วงไตรมาสที่ 1 ของปี 2564 รวมถึงการดำเนินการ “Phuket Sandbox” ที่กระตุ้นให้ชาวต่างชาติเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตในไตรมาสที่ 3 เป็นต้นไป แต่การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 ในเดือนเมษายนที่มีความรุนแรงมากกว่าการแพร่ระบาดที่เกิดขึ้นในปี 2563 ทำให้ภาคการท่องเที่ยวของไทยยังไม่สามารถฟื้นตัวได้เช่นเดียวกับในอดีต จากปัจจัยที่กล่าวมาข้างต้นทำให้คาดการณ์ว่า มูลค่าของตลาดบริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศในปี 2564 ยังมีทิศทางที่เป็นลบและมีมูลค่าลดลงจากปี 2563 อีกร้อยละ 42.6 หรือมีมูลค่าประมาณ 4,093 ล้านบาท ซึ่งมูลค่าที่เกิดขึ้นในหมวด IDD/ VoIP และตลาด International Roaming (IR) เป็นไปในทิศทางเดียวกับที่เกิดขึ้นในภาพรวม (รายละเอียดของมูลค่าแต่ละตลาดแสดงไว้ในรูปที่ 19)

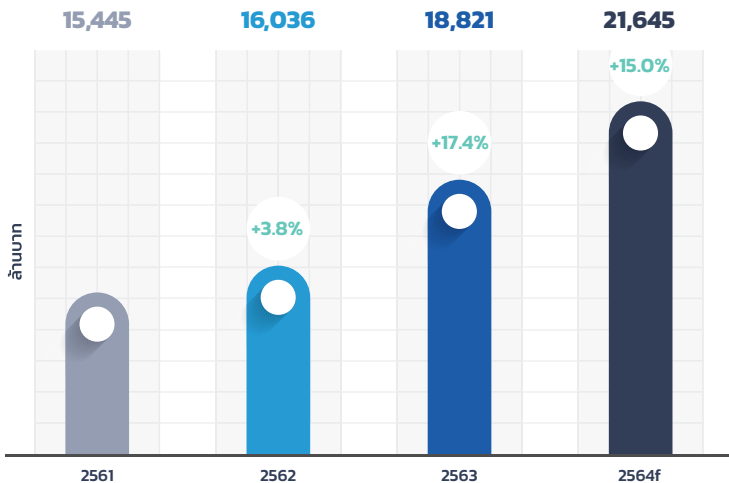
รูปที่ 19 มูลค่าตลาดบริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศ

มูลค่าตลาดบริการสื่อสารข้อมูล

การปรับกรอบนิยามของตลาดบริการสื่อสารข้อมูลให้สอดคล้องกับสภาพตลาดในปัจจุบัน โดยการศึกษาในครั้งนี้ให้หมายรวมถึง บริการเครือข่ายสื่อสารข้อมูลทั้งเครือข่ายส่วนบุคคล (Private Network) เครือข่ายส่วนบุคคลเสมือน (Virtual Private Network) บริการ Cloud บริการ Data Center บริการ Network Connectivity บริการ Smart Solutions ระบบการสื่อสารแบบครบวงจร (Unified Communication System) เป็นต้น ทำให้มูลค่าของตลาดบริการสื่อสารข้อมูลในปี 2563 เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ถึงร้อยละ 17.4 หรือมีมูลค่าประมาณ 18,821 ล้านบาท สำหรับปี 2564 คาดการณ์ว่าการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 ที่มีมากขึ้นในปี 2564 ทำให้ผู้ประกอบการต้องปรับรูปแบบการดำเนินธุรกิจเพื่อให้สามารถอยู่รอดได้ ตัวอย่างเช่น หันมาใช้บริการ Cloud Server และ Data Center มากขึ้น เพื่อให้การติดต่อสื่อสารและการทำงานมีความคล่องตัว และผู้ที่ต้องการติดต่อยังสามารถสื่อสารกับผู้ประกอบการผ่านเลขหมายโทรศัพท์ประจำที่ได้ เป็นต้น ส่งผลให้ตลาดบริการสื่อสารข้อมูลในปี 2564 ยังมีการเติบโตถึงร้อยละ 15.0 หรือมีมูลค่าประมาณ 21,645 ล้านบาท

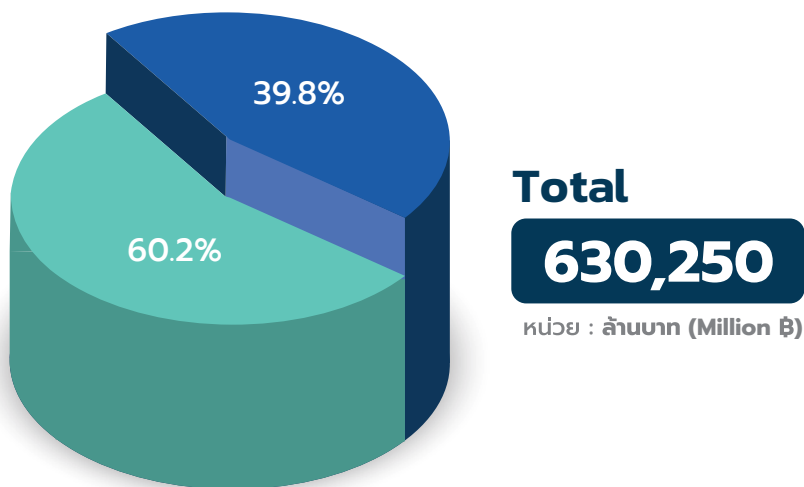
รูปที่ 20 มูลค่าตลาดบริการสื่อสารข้อมูล

3.4 มูลค่าตลาดอุปกรณ์สื่อสารจำแนกตามกลุ่มผู้ใช้

กลุ่มผู้ใช้ในที่นี้จำแนกการพิจารณาออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ ผู้ใช้ในภาคครัวเรือน (Household) และผู้ใช้ภาคเอกชนและหน่วยงานรัฐ (Corporate and Government) เมื่อคำนวณมูลค่าการใช้จ่ายในตลาดสื่อสารจำแนกตามกลุ่มผู้ใช้ในภาพรวม พบว่า ในปี 2563 สัดส่วนการใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในภาคครัวเรือนเท่ากับร้อยละ 60.2 ขณะที่การใช้จ่ายของภาคเอกชนและหน่วยงานรัฐเท่ากับร้อยละ 39.8

รูปที่ 21 มูลค่าตลาดสื่อสารจำแนกตามกลุ่มผู้ใช้

ผู้ใช้ภาคเอกชนและหน่วยงานรัฐ
Corporate and Government

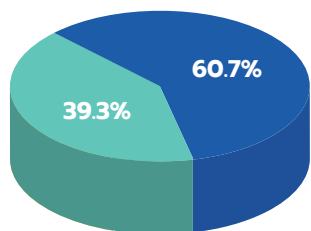

ผู้ใช้ในภาคครัวเรือน
Household

ตลาดอุปกรณ์สื่อสาร

การสำรวจมูลค่าที่เกิดขึ้นในตลาดอุปกรณ์สื่อสารในปี 2563 พบว่า ร้อยละ 60.7 เป็นการลงทุนจากภาคเอกชนและหน่วยงานรัฐ อีกร้อยละ 39.3 เป็นการใช้จ่ายของภาคครัวเรือน ซึ่งการใช้จ่ายของภาคครัวเรือนส่วนใหญ่เป็นการใช้จ่ายเพื่อซื้อเครื่องรับโทรศัพท์เคลื่อนที่ ขณะที่การใช้จ่ายเพื่อซื้อเครื่องรับโทรศัพท์ประจำที่ ส่วนใหญ่เป็นการใช้จ่ายของภาคเอกชนและหน่วยงานรัฐ สำหรับการลงทุนในอุปกรณ์โครงข่ายหลัก อุปกรณ์สื่อสารใช้สาย และอุปกรณ์สื่อสารไร้สาย ทั้งหมดเป็นการลงทุนจากภาคเอกชน และหน่วยงานภาครัฐ โดยในปี 2563 การลงทุนในตลาดอุปกรณ์สื่อสารของภาคเอกชนส่วนใหญ่เป็นการลงทุนสำหรับเทคโนโลยี 5G ขณะที่หน่วยงานภาครัฐจะลงทุนในโครงการต่างๆ อาทิ การจัดตั้งศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนข้อมูลดิจิทัลของภูมิภาคอาเซียน (ASEAN Digital Hub) เป็นต้น

รูปที่ 22 มูลค่าตลาดอุปกรณ์สื่อสารจำแนกตามกลุ่มผู้ใช้

Total

270,093

หน่วย : ล้านบาท (Million ฿)

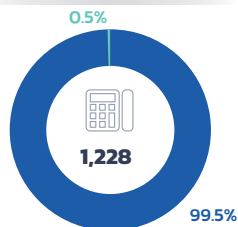

ผู้ใช้ภาคเอกชนและหน่วยงานรัฐ
Corporate and Government

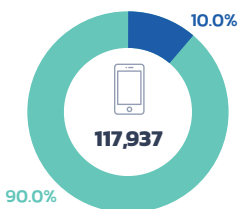

ผู้ใช้ในภาคครัวเรือน
Household

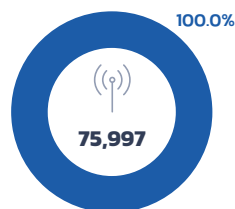
เครื่องรับโทรศัพท์ประจำที่

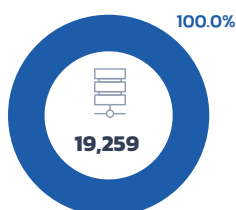
เครื่องรับโทรศัพท์เคลื่อนที่

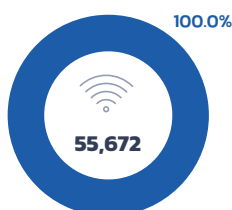
อุปกรณ์โครงข่ายหลัก

อุปกรณ์สื่อสารตลาดใช้สาย

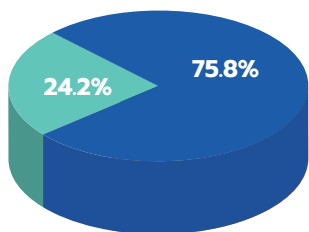
อุปกรณ์สื่อสารตลาดไร้สาย

ตลาดบริการสื่อสาร

เมื่อพิจารณากลุ่มผู้ใช้บริการในตลาดบริการสื่อสาร พบว่า ร้อยละ 75.8 เป็นการใช้จ่ายของภาคครัวเรือน อีกร้อยละ 24.2 เป็นการใช้จ่ายของภาคเอกชนและหน่วยงานรัฐ ซึ่งการใช้จ่ายของภาคครัวเรือนส่วนใหญ่จะใช้จ่ายสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่และบริการอินเทอร์เน็ตประจำที่ ซึ่งเป็นผลมาจากการประกาศมาตรการของรัฐในเรื่อง Work from Home และ Study at Home ทำให้ปริมาณการใช้อินเทอร์เน็ตเพิ่มสูงขึ้นมาก ขณะที่บริการอื่นๆ ได้แก่ บริการโทรศัพท์ประจำที่ บริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศและบริการสื่อสารข้อมูล ส่วนใหญ่เป็นการใช้จ่ายของภาคเอกชนและหน่วยงานรัฐ

รูปที่ 23 มูลค่าตลาดบริการสื่อสารจำแนกตามกลุ่มผู้ใช้

Total

360,157

หน่วย : ล้านบาท (Million ฿)

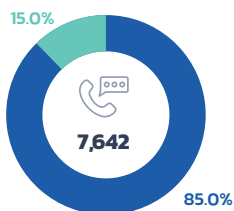

ผู้ใช้ภาคเอกชนและหน่วยงานรัฐ
Corporate and Government

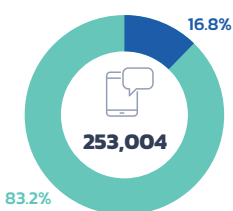

ผู้ใช้ในภาคครัวเรือน
Household

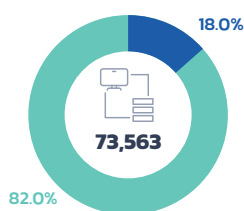
บริการโทรศัพท์ประจำที่

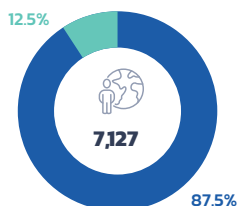
บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่

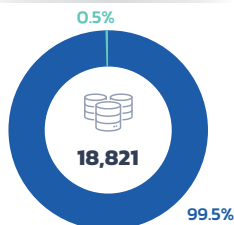
บริการอินเทอร์เน็ตประจำที่

บริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศ

บริการสื่อสารข้อมูล

รูปที่ 24 รายละเอียดมูลค่าตลาดสื่อสารของประเทศไทย
ปี 2561-2563 และประมาณการปี 2564

ประเภทตลาด	มูลค่า (ล้านบาท)				อัตราการเติบโต (%)		
	2561	2562	2563	2564f	61-62	62-63	63-64f
ตลาดอุปกรณ์สื่อสาร	256,914	262,705	270,093	277,531	+2.3%	+2.8%	+2.8%
เครื่องรับโทรศัพท์	118,976	121,462	119,165	125,031	+2.1%	-1.9%	+4.9%
โทรศัพท์ประจำที่	1,262	1,223	1,228	1,248	-3.1%	+0.4%	+1.6%
Conventional Handset	111	97	66	51	-12.6%	-32.0%	-22.7%
IP Phone	1,151	1,126	1,162	1,197	-2.2%	+3.2%	+3.0%
โทรศัพท์เคลื่อนที่	117,714	120,239	117,937	123,783	+2.1%	-1.9%	+5.0%
Feature Phone	291	233	205	164	-19.9%	-12.0%	-20.0%
Smartphone	117,423	120,006	117,732	123,619	+2.2%	-1.9%	+5.0%
อุปกรณ์โครงข่ายหลัก	73,780	76,446	75,997	74,097	+3.6%	-0.6%	-2.5%
Core Network Equipment	46,729	47,752	47,273	45,855	+2.1%	-1.0%	-3.0%
Infrastructure Cabling	26,988	28,694	28,724	28,242	+6.3%	+0.1%	-1.7%
ท่อร้อยสาย	2,476	2,894	3,820	4,584	+16.9%	+32.0%	+20.0%
สายเคเบิลใยแก้ว	7,753	8,616	8,685	8,251	+11.1%	+0.8%	-5.0%
การลงทุนทั่วไป	16,759	17,184	16,219	15,407	+2.5%	-5.6%	-5.0%
อุปกรณ์สื่อสารใช้สาย	18,468	18,489	19,259	19,946	+0.1%	+4.2%	+3.6%
Access Equipment	9,530	9,979	10,369	10,680	+4.7%	+3.9%	+3.0%
Network Cabling	6,959	6,512	6,916	7,262	-6.4%	+6.2%	+5.0%
PBX	1,979	1,998	1,974	2,004	+1.0%	-1.2%	+1.5%
อุปกรณ์สื่อสารไร้สาย	45,690	46,308	55,672	58,457	+1.4%	+20.2%	+5.0%
ตลาดบริการสื่อสาร	365,151	364,681	360,157	360,807	-0.1%	-1.2%	+0.2%
บริการโทรศัพท์ประจำที่	9,516	8,008	7,642	7,336	-15.8%	-4.6%	-4.0%
บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่	251,241	257,106	253,004	250,492	+2.3%	-1.6%	-1.0%
Mobile Voice	69,276	63,804	49,966	46,451	-7.9%	-21.7%	-7.0%
Mobile Nonvoice	181,965	193,302	203,038	204,041	+6.2%	+5.0%	+0.5%
บริการอินเทอร์เน็ตประจำที่	75,391	71,791	73,563	77,241	-4.8%	+2.5%	+5.0%
บริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศ	13,558	11,704	7,127	4,093	-13.4%	-39.3%	-42.6%
IDD/VoIP	9,899	8,809	5,291	3,175	-11.0%	-39.9%	-40.0%
International Roaming	3,659	2,931	1,836	918	-19.9%	-37.4%	-50.0%
บริการสื่อสารข้อมูล	15,445	16,036	18,821	21,645	+3.8%	+17.4%	15.0%
มูลค่าตลาดสื่อสารรวม	622,065	627,386	630,250	638,338	+0.9%	+0.5%	+1.3%

4.1 ปัจจัยบวก

มาตรการ Lockdown และการสนับสนุนให้ทำงานที่บ้านและเรียนออนไลน์

การ Lockdown ตลอดจนการสนับสนุนให้ Work from Home, Study and Home เป็นมาตรการที่รัฐบาลได้ประกาศเพื่อควบคุมการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 ผลจากมาตรการดังกล่าว ทำให้ความต้องการใช้งานอินเทอร์เน็ตมีปริมาณเพิ่มขึ้น จากสถานการณ์ปกติทั้งเพื่อการประชุมออนไลน์ การเรียนออนไลน์ ค้นหาข้อมูลออนไลน์ และใช้โซเชียลมีเดียในการสื่อสาร การเดินทางที่ไม่สะดวกทำให้การซื้อสินค้าและการทำธุรกรรมแบบออนไลน์มีปริมาณมากขึ้น การปิดสถานบันเทิงรวมถึงโรงภาพยนตร์เป็นปัจจัยสนับสนุนที่ทำให้การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อความบันเทิง เช่น ดูหนัง ฟังเพลง เล่นเกม มีปริมาณเพิ่มขึ้นเช่นกัน วิกฤติที่เกิดขึ้นนี้เป็นปัจจัยสนับสนุนให้ตลาดอินเทอร์เน็ตประจำที่มีทิศทางที่บวกในปี 2563 และคาดว่าจะยังเป็นไปในทิศทางเดิมในปี 2564 เนื่องจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 ในเดือนเมษายน 2564 ที่มีความรุนแรงมากกว่า ในปี 2563 ส่งผลให้การประกาศใช้มาตรการนี้ในปี 2564 มีระยะเวลาที่ยาวนานกว่า ปริมาณความต้องการใช้อินเทอร์เน็ตที่เพิ่มขึ้นไม่ได้ส่งผลบวกต่อมูลค่าของตลาดบริการอินเทอร์เน็ตประจำที่เพียงตลาดเดียว แต่ยังเป็นปัจจัยบวกที่สนับสนุนให้ผู้ให้บริการในตลาดนี้มีการลงทุนทั้งเพื่อรักษาคุณภาพของโครงข่ายให้มีเสถียรภาพ และการลงทุนเพื่อรองรับความต้องการใช้งานที่เพิ่มขึ้น รวมถึงการลงทุนในอุปกรณ์สื่อสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง การเติบโตของตลาดอินเทอร์เน็ตจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ตลาดตลาดอุปกรณ์สื่อสารในปี 2563 มีทิศทางที่เป็นบวก และคาดว่าจะส่งผลบวกต่อเนื่องไปถึง ปี 2564

การให้บริการสื่อสารด้วยเทคโนโลยี 5G

การประมูลคลื่น 5G ที่สำนักงาน กสทช. ได้ดำเนินการในเดือนกุมภาพันธ์ 2563 เป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้ภาคเอกชนมีการลงทุนสร้างโครงข่ายเพื่อให้บริการด้วยเทคโนโลยี 5G โดยคาดว่าผู้ให้บริการยังมีการลงทุนอย่างต่อเนื่องในปี 2564 แต่อาจเป็นไปได้ด้วยความระมัดระวังมากขึ้น

ในส่วนของการใช้บริการด้วยเทคโนโลยี 5G ที่ยังอาจมีจำนวนไม่มากในปี 2563 แต่การประชาสัมพันธ์และการจัดแคมเปญส่งเสริมการขายในรูปแบบต่างๆ เพื่อจูงใจให้ผู้ใช้บริการหันมาใช้บริการด้วยเทคโนโลยี 5G มากขึ้น คาดว่าจะมีจำนวนเพิ่มขึ้นในปี 2564 ซึ่งรายได้ที่เกิดขึ้นจากผู้ใช้บริการกลุ่มนี้จะชดเชยรายได้ที่ลดลงจากกลุ่มอื่นๆ เช่น ผู้ใช้บริการที่มีรายได้ลดลงหรือถูกให้ออกจากงานทำให้ลดค่าใช้จ่ายในด้านต่างๆ รวมถึงการใช้บริการสื่อสาร ผู้ประกอบการที่ปิดกิจการและเลิกใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ เป็นต้น

การให้บริการสาธารณสุขผ่านแอปพลิเคชัน

การให้บริการทางสาธารณสุขเพื่อป้องกันการเจ็บป่วยที่เกิดจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 ทำให้กระทรวงสาธารณสุขได้ให้บริการผ่านแอปพลิเคชัน “หมอพร้อม” เพื่อใช้เป็นช่องทางในการติดต่อกับประชาชนส่งผลให้ตลาดเครื่องรับโทรศัพท์เคลื่อนที่ได้กลายเป็นเครื่องมือสื่อสารที่จำเป็นสำหรับการใช้แอปพลิเคชันดังกล่าว และเป็นปัจจัยบวกที่ทำให้ตลาดเครื่องรับโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่มีการเติบโตอย่างมากในช่วงไตรมาสแรกของปี 2564 นอกจากนี้ มาตรการเยียวยาของรัฐบาลในรูปแบบต่างๆ เช่น “ยิ่งใช้ยิ่งได้” “คนละครึ่ง” คาดว่าเป็นปัจจัยที่ส่งผลบวกต่อมูลค่าตลาดเครื่องรับโทรศัพท์เคลื่อนที่ในปี 2564

การปรับตัวแนวทางการดำเนินธุรกิจของภาคเอกชน

ผลกระทบจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 ทำให้ภาคเอกชนต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินธุรกิจเพื่อให้สามารถอยู่รอดหรือสามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างไม่หยุดชะงักกัน การนำเทคโนโลยีสื่อสารมาปรับใช้กับธุรกิจจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมาก ตัวอย่างเช่น หันมาใช้บริการ Cloud Server และ Data Center มากขึ้นเพื่อให้การติดต่อสื่อสารและการทำงานมีความคล่องตัว และผู้ที่ต้องการติดต่อยังสามารถสื่อสารกับผู้ประกอบการผ่านเลขหมายโทรศัพท์ประจำที่ได้ เป็นต้น ความจำเป็นดังกล่าวเป็นปัจจัยที่ส่งผลบวกต่อตลาดสื่อสารโดยเฉพาะ ตลาดบริการสื่อสารข้อมูลที่มีอัตราเติบโตอย่างต่อเนื่องทั้งในปี 2563 และคาดว่าจะยังคงโตอย่างต่อเนื่องไปถึงปี 2564

การปรับปรุงภูมิทัศน์ของเมืองให้สวยงาม

นโยบายของหน่วยงานภาครัฐที่ต้องการปรับปรุงภูมิทัศน์ของเมืองให้มีความสวยงามและปลอดภัย โดยให้นำสายสื่อสารลงดินเป็นปัจจัยที่ส่งผลบวกต่อตลาดท่อร้อยสาย ทำให้มูลค่าของตลาดท่อร้อยสายมีการเติบโตอย่างมากในปี 2563 และคาดว่าจะการลงทุนยังมีอย่างต่อเนื่องในปี 2564

จำนวนนักท่องเที่ยวที่ลดลง

สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 ที่เริ่มแพร่ระบาดในประเทศไทยตั้งแต่ปี 2563 ได้ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อภาคการท่องเที่ยว จำนวนนักท่องเที่ยวที่ลดลงส่งผลกระทบต่อมูลค่าตลาดบริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศในปี 2563 อย่างมาก

สำหรับปี 2564 แม้ว่าตลาดส่งออกของไทยจะมีทิศทางที่เป็นบวก ประกอบกับการประท้วงในสหภาพพม่าได้ส่งผลบวกให้กับผู้ประกอบการไทยที่ให้บริการในตลาดบริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศในช่วงไตรมาสที่ 1 ของ ปี 2564 รวมถึงการดำเนินการ “Phuket Sandbox” ที่กระตุ้นให้ชาวต่างชาติเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตตั้งแต่ไตรมาสที่ 3 เป็นต้นไป แต่การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 ในเดือนเมษายนที่มีความรุนแรงมากกว่าการแพร่ระบาดที่เกิดขึ้นในปี 2563 ทำให้ภาคการท่องเที่ยวของไทยยังไม่สามารถฟื้นตัวได้เช่นเดียวกับในอดีต จากปัจจัยที่กล่าวมาข้างต้นทำให้คาดการณ์ว่า มูลค่าของตลาดบริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศในปี 2564 ยังมีทิศทางที่เป็นลบ

การใช้จ่ายอย่างระมัดระวังของภาคครัวเรือน

การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 ที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจ ในภาคบริการและภาคการท่องเที่ยวอย่างรุนแรง จนเป็นเหตุให้มีการปิดกิจการหรือลดการจ้างงานลง เหล่านี้ได้สร้างความวิตกกังวลจนเป็นเหตุให้ภาคครัวเรือนมีการใช้จ่ายอย่างระมัดระวังมากขึ้น เช่น การเปลี่ยนแพ็คเกจการให้บริการสื่อสารที่มีราคาถูกลง หรือเลิกใช้บริการที่ไม่มีความจำเป็น เป็นต้น นอกจากนี้ ในกลุ่มที่ยังมีงานทำแต่สืบเนื่องจากมาตรการ Work from Home ทำให้ทำงานที่บ้านแทนจึงอาจหันไปใช้ Wifi ในการสื่อสารมากขึ้น เพื่อลดค่าใช้จ่ายในส่วนของการใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ พฤติกรรมดังกล่าวส่งผลต่อมูลค่าของตลาดบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในปี 2563 และคาดว่าจะยังมีผลต่อเนื่องมาถึงปี 2564

สำนักงาน กสทช.

สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ
87 ถนนพหลโยธิน ซอย 8 แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร 10400
โทรศัพท์ 02-271-0151 เว็บไซต์ www.nbtc.go.th